

Školní vzdělávací program školní družiny

Alena Sochorová

vedoucí vychovatelka ŠD

Obsah:

1. Charakteristika ŠD
2. Cíle ŠD
3. Tematické celky – časový plán
4. Výchovné kompetence
5. Obsah vzdělávání
Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět
 - Místo, kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitost přírody
 - Člověk a jeho zdraví
6. Formy zájmového vzdělávání
7. Projekty ŠD
8. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončení docházky
9. Materiální podmínky
10. Podmínky úplaty
11. Ekonomické podmínky
12. Personální složení
13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
14. Podmínky bezpečnosti, ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy
15. Přílohy
 - Časový plán - přehled skladby dne ve školní družině

1. Charakteristika ŠD

Vzdělávací program pro školní družinu je součástí ŠVP pro základní vzdělávání **JIZERKY ZA HUMNY**. ŠVP ŠD vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která komplexně vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, na které se výchova v ŠD zaměřovala i v předešlých letech. V této oblasti lze velice nenásilně a účinně navázat na činnosti a učivo probírané ve škole.

V naší ŠD usilujeme o kompenzaci sedavého zaměstnání při vyučování a to nejrůznějšími činnostmi spojenými s odpočinkem, rekreací, pohybovými hrami jak v přírodě, místnosti, tak i v tělocvičně, zájmovými činnostmi, zábavou. Hlavním cílem však je, aby i tyto činnosti působily na všeobecný rozvoj žáka.

V době mimo vyučování naplňuje ŠD péči o svěřené žáky činnostmi:

- odpočinkovými
- rekreačními
- zájmovými – výtvarnými, literárními dramatickými, sportovními, přírodovědnými, pracovními, společenskovedními
- příprava na vyučování (forma didaktických her)
- zájmové kroužky (keramika, TOM, výtvarný a sportovní) viz. příloha „Náplň činnosti zájmových kroužků“

ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 3 oddělení, kapacita každého oddělení je 30 žáků.

2. Cíle ŠD

- Kompenzovat u žáků jednostranné zatížení z vyučování.
- Nabídnout dětem takové zájmové činnosti, které volně naváží na poznatky získané ve škole.
- Rozvíjet v dětech schopnost spolupráce, otevřené komunikace, tolerance, ohleduplnosti vůči svým kamarádům.
- Rozvíjet a upevňovat u žáků zásady slušného chování nejen k dospělým osobám, ale také ke svým vrstevníkům.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření a aktivně je rozvíjet.
- Vést žáci k respektování práce druhých, ale také respektování vlastní práce.
- Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví a zodpovědnosti za ně.
- Pěstovat a rozvíjet u žáků základní pohybové dovednosti, vést je k aktivnímu, plnohodnotnému a zdravému trávení volného času.
- Vést žáci aktivně k ochraně přírody ve svém okolí, k získávání informací o přírodě nejen ve svém okolí, ale i po celém světě.
- Rozvíjet a podporovat u žáků získávání informací o životě lidí (historie, kultura, životní podmínky ..) nejen u nás, ale i ve světě.

3. Tematické celky – časový plán

Období: ZÁŘÍ, ŘÍJEN, LISTOPAD

- Já ve školní družině
- Mám pěknou zahrádku - plody podzimu
- Příroda čaruje – charakteristické rysy podzimu (změny v přírodě, zvířata na podzim, oblečení a počasí)
- Profese zaměstnání- - lidé a jejich práce
- Pečujeme o své zdraví
- Přijde Mikuláš

Období: PROSINEC, LEDEN, ÚNOR

- Mikuláš a čert nesou nadílku
- Čekání na zimu (příroda, zvěř, ptáci)
- Těšíme se na Vánoce (zvyky a tradice)
- Jsem zdravý jako rybička
- Co rádi jíme, co je zdravé
- Zimní sporty (radovánky na sněhu)
- Doba Masopustu (karneval v ŠD)

Období: BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN

- Pohádkové knihy, návštěva knihovny
- Příroda se probouzí (Den Země a vody, zvířata a jejich mláďata, změny v přírodě)
- Svátky jara-doba velikonočních svátků (zvyky a tradice)
- Naše město a okolí (pošta, zdravotní středisko, policie,..)

- Bezpečná cesta do školy (dopravní značky, dopravní prostředky, bezpečnost)
- Kdo nás chrání? (policie, hasiči, záchranáři)

Období: ČERVEN, ČERVENEC, SRPEN

- Svátek dětí-týden dětských radostí
- Počasí a jeho proměny (specifika ročního období)
- Družinový výlet
- Pohádkový týden- loučení se školním rokem

Prázdninové léto

- Planeta Země - léto na louce, v lese, u vody
- Svět patří nám - turistické výpravy po Jizerských horách

4. Výchovné kompetence

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti, vedeme je k vzájemné toleranci a ohleduplnosti
- pracujeme v týmu
- vedeme žáky k vhodné obraně proti násilí (verbální i fyzické)

Kompetence občanské

- upevňujeme mezilidské vztahy
- vychováváme osobnosti zodpovědné za svůj život, zdraví
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- klademe důraz na kulturní úroveň žáků
- poznáváme kulturní tradice a historické dědictví, vytváříme s žáky vlastní školní tradice

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- seznamujeme žáky s prací druhých
- respektujeme, oceňujeme, hodnotíme práci
- převádíme získané výsledky do praktického života
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a hygieny práce
- dodržujeme stanovené pracovní postupy při všech činnostech
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- poznáváme s žáky význam neverbální komunikace

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky nebát se problémů, prakticky je řešit

Kompetence k učení

- podporujeme žáky při samostatném vyhledávání, zpracování, ověření a obhájení poznatků
- vedeme žáky k tvořivému myšlení
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- poznáváme kulturní tradice a historické dědictví, vytváříme s žáky vlastní školní tradice

5. Obsah vzdělávání

Vzdělávací oblast – ČLOVĚK A JEHO SVĚT

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Domov:

- Můj domov – rodina, prostředí domova, rodina jako základní pilíř pro rozvoj dítěte

Zájmové činnosti – společenskovední – rozhovory - výtvarné, pracovní – koláže, kresba pokojíčku, členů rodiny

Škola:

- Seznámení se školou – určeno hlavně pro žáčky I. ročníku – význam školy, prostory školy, bezpečná cesta do školy...
- Seznámení s vnitřním řádem ŠD, denního programu ŠD

Zájmové činnosti – společenskovední – rozhovory, dopravní, internet, bezpečnost a řád ŠD - výtvarná – kresba plánku školy - společenské hry, orientační hry po budově ...

Obec:

- Seznámení s obcí (instituce v obci, doprava, památky ...)
- Obecní úřad a důležitá místa v obci – pošta, zdravotní středisko, knihovna...
- Orientace v místě bydliště
- Místní krajina

Zájmové činnosti – pracovní (tvorba modelu obce) - společenskovední - www.mestohejnice.cz, kultura v obci, vycházky po obci - přírodovědná - vycházky do okolní přírody - výtvarná – kresba plánku obce (spolupráce s místní organizací SDH Hejnice)

Naše vlast:

- Domov – obec, kraj, stát, významná města v okolí bydliště, hlavní město, orientace v mapě ...
- Okolní krajina – bydliště v Jizerských horách, poznávání CHKO a naučných stezek
- Dějiny, významné památky našeho regionu, pověsti, báje
- Tradice, kultura – zvyky našeho kraje

Zájmové činnosti – společenskovední-povídání o historii naší vlasti, vyhledávání zajímavostí na internetu - literární - četba Starých pověstí českých, regionální pověsti - výtvarná - přírodovědná - sportovní (turistika po okolí obce, po Jizerských horách) ...

Svět:

- Postupné seznámení s jednotlivými kontinenty – kultura, tradice, zvyky, příroda, zajímavosti

Lidé kolem nás

- **Soužití lidí** – vytváření pozitivního klimatu v ŠD – vztah ke spolužákům, umění naslouchat, vycházet spolu, ohleduplnost, přátelství, pomoc druhým - osvojování a dodržování základů slušného chování – pozdrav, stolování - úcta ke starším, rodičům, vrstevníkům, sobě samým, chování v dopravních prostředcích, v cizím prostředí, úcta ke každému povolání (seznamování s různými druhy povolání a jejich významu pro společnost), úcta k handicapovaným osobám ...
- **Kultura a tradice u nás a v jiných zemích** – zvyky, tradice, způsoby chování v dané společnosti - srovnání s naší společností
- **Právo a spravedlnost** – základní lidská práva, práva dítěte, ale také jeho povinnosti - řád ŠD, školní řád

Zájmové činnosti – společenskovední - využití internetu, encyklopedií, sledování dění u nás i ve světě (tisk, TV) - výtvarná - výstavky a malování obrázků pracovní – výroba drobných dárečků pro své blízké - modelové situace, spontánní rozhovory, společenské, stolní, námětové, sociální hry.

Lidé a čas

- **Dodržování denního režimu** - seznámení s režimem ŠD, vytváření si „pravidelných“ návyků jednotlivých činností v ŠD
- **Orientace v čase** – minulost, přítomnost, budoucnost – zařazení různých zážitků do časové osy, uvědomování si času, přiřazení denní činnosti k času (vstávání, snídane, vyučování, ŠD, večere)
- **Pozorování ročních období, rozčlenění roku na roční období, čtvrtletí, měsíce, dny ...**
- **Zařazení „důležitých mezníků“ v roce** – vysvědčení, prázdniny, svátky, narozeniny ...
- **Zvyky a tradice, báje, mýty, pověsti** – význam a zařazení lidových tradic (masopust), Vánoce, Velikonoce, lidové pranostiky ...

Zájmové činnosti – společenskovední – práce s internetem, encyklopediemi, besídka, Vánoce, masopust, Velikonoce, Den matek, pálení čarodějnic- pracovní, výtvarná – výroba přáníček, pozvánek, dárečků, masek - nácvik hudebně pohybových pásem na vánoční besídka, karneval, zpívání koled, básně - literární – čtení mýtů, bájí, pověstí, regionální pověsti, vyprávění bajných příběhů - využití výukových programů na PC – určování času - kolektivní, společenské hry, vycházky po obci ...

Rozmanitost přírody

- **Prohlubování znalostí o přírodě** – vycházky do přírody, pozorování změn během jednotlivých ročních období, krmení zvířete v zimních měsících - flora a fauna našeho okolí
- **Hry v přírodě** – stavění domečků z přírodních materiálů, využití přírodních materiálů i v jiných činnostech (pracovní, výtvarná), přírodovědné kvízy, poznávačky.
- **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **Příroda u nás a ve světě** – rozdíl přírody na jednotlivých kontinentech – podnebná pásma: živočichové a rostliny v pralese, na poušti, na severním, jižním pólu ...
- **Ochrana přírody** – v lese jako na návštěvě – ochrana živočichů a rostlin, ohleduplné chování k přírodě - třídění odpadů, sběr drobných odpadků v okolí školy ...
- **Přírodní katastrofy** – živelné pohromy, ekologické katastrofy

Zájmové činnosti – přírodovědné – vycházky do přírody, pozorování přírody, sběr kaštanů, žaludů, poznávačky, kvízy- péče o pokojové rostliny - pracovní – výrobky z různých přírodních materiálů, stavění domečků z přírodních materiálů, tvorba sluneční soustavy - společenskovední – využití encyklopedií, výukových programů, internetu - výtvarná – kresby s přírodními motivy – zvíř, rostliny, zážitků z vycházek do přírody, kreslení na kamínky, kreslení v přírodě - sportovní – zdolávání přírodních překážek, pohybové hry v přírodě, turistika - literární – čtení knih s přírodní tematikou
Projekt – DEN ZEMĚ, DEN VODY.

Člověk a jeho zdraví

- **Základní hygienické návyky** – sebeobsluha, pořádek, stolování ...
- **Odpočinek a relaxace** – odpočinkové a relaxační činnosti po vyučování, v průběhu pobytu v ŠD, ranní odpočinkové činnosti po příchodu do ŠD
- **Základy zdravé životosprávy** - zdravá životospráva a pohyb jako základ zdravého životního stylu, prevence obezity a civilizačních chorob - potravinová pyramida, škodlivost špatných stravovacích návyk
- **Sportovní činnosti, tělovýchovné chvílky, pohybové hry** – sportovní hry v tělocvičně, na víceúčelových hřištích, pohybové hry v přírodě, turistika, drobné pohybové hry v místnosti, relaxační činnosti, vycházky
- **První pomoc** – prevence úrazů, důležitá telefonní čísla - základy první pomoci, modelové situace, ošetření drobných poranění
- **Ochrana zdraví** - sociálně patologické jevy – kouření, alkohol, drogy - otužování, oblékání podle ročních období ...

Zájmové činnosti – sportovní – pohybové hry v přírodě, sportovní hry v tělocvičně, na hřištích i v přírodě - drobné pohybové hry v místnosti, relaxační chvílky - společenskovední - využití knih, internetu, rozhovory - přírodovědná – vycházky do přírody, sporty v přírodě, turistika - výtvarná, pracovní – tvorba vlastní potravinové pyramidy, koláž

6. Formy zájmového vzdělávání

- Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost
- Využití otevřené nabídky spontánních činností

7. Projekty ŠD

Vánoce u nás a ve světě – tradice, zvyky u nás a ve světě, účast na výstavě v MCDO „Vánoční strom“ a pořádání vánoční výstavy v prostorách ŠD

Masopustní reje - výroba karnevalové masky

Velikonoce – tradice, zvyky u nás a ve světě

Den vody – čištění studánky, pokusy, práce ve skupinách na téma voda

Den Země – úklid okolí školy, recyklace

8. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončení docházky

- Přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky – zápisního lístku.
- Činnost družiny je určena pro žáky 1.- 5. třídy základní školy.
- V zápisním lístku uvede zákonný zástupce čas a způsob odchodu žáka ze ŠD. Každou změnu je nutné nahlásit písemně.
- Docházka do školní družiny je ukončena vždy písemnou formou.

9. Materiální podmínky

Užívané místnosti: samostatné herny v budově Chanos, po celkové rekonstrukci

Herna je vybavená nábytkem, základní didaktickou technikou (televizor, PC, DVD přehrávač, rádio s CD přehrávačem), rytmickými doprovodnými nástroji a ostatním vybavením potřebným k výchovné činnosti v ŠD.

Ve třídě je zřízen také čtenářský koutek s menší knihovničkou.

Užívání dalších prostor: ŠJ, tělocvična, jiné učebny v budově školy ...

10. Podmínky úplaty

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu stanovenou na počátku školního roku. Výši úplaty stanovuje zřizovatel.

Úplatu může ředitel rozdělit do více splátek.

Úplata může být snížena nebo prominuta dítěti pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek, který pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba.

11. Ekonomické podmínky

ŠD je financována z části ONIV (ostatních neinvestičních výdajů), z části z prostředků zprostředkovatele a částečně z prostředků zřizovatele.

12. Personální složení

Činnost ŠD je zajištěna kvalifikovanými pedagogickými pracovníky

13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) mají možnost využívat ŠD.
V oddělení ŠD lze individuálně integrovat nejvýše 5 účastníků se zdravotním postižením

Zásady práce pro žáky se SVP

- Respektování zvláštností žáka
- Utvoření optimálního prostředí
- Zajištění kompenzačních pomůcek (např. PC sestava, výukové programy, interaktivní tabule a další dle potřeb žáka)
- Užívání speciálních metod a forem práce
- Dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby žák mohl své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšný)
- Dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech aktivit)
- Spolupráce s rodiči žáka se SVP
- Individuální práce s daným žákem
- Prohlubování pracovní, hygienické a komunikační dovednosti žáka

Další doporučené činnosti:

- pomoc žákovi v prvních měsících – aklimatizace na školní prostředí
- podpora smyslového vnímání, pozornosti, koordinace
- včasné zařazení relaxačních chviliek
- rozvoj grafomotoriky
- rozvoj prostorové orientace

14. Podmínky zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy

- Žák nesmí bez vědomí vychovatelky opouštět oddělení, zdržovat se na chodbě, v šatně, na WC.
- Žák nesmí odejít domů bez vědomí vychovatelky ŠD.
- Žák se při všech školních činnostech chová tak, aby neohrozil zdraví své, svých spolužáků či jiných osob.
- Žákům je zakázáno nosit do školského zařízení předměty, kterými by mohl ohrozit zdraví své i ostatních. Školské zařízení neručí za ztrátu předmětů, které bezprostředně nepotřebuje k zájmovému vzdělávání (šperky, mobilní telefony, vlastní hračky...).
- Žák plně respektuje vnitřní řády odborných učeben, jestliže jsou využívány pro činnost ŠD.
- Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během zájmového vzdělávání v budově školy, či mimo ni, žáci ihned ohlásí vychovatelce ŠD.
- Žákům je přísně zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči. Z bezpečnostních důvodů je žákům zakázáno otevírání oken.
- Žák bez dohledu vychovatelky nemanipuluje s vybavením odborných pracoven.
- Vnášení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek je v prostorách školského zařízení a při akcích pořádaných školským zařízením přísně zakázáno. Porušení tohoto zákazu bude klasifikováno jako hrubý

přestupek. Ředitel školy nebo jím pověřený pracovník bude o této záležitosti informovat zákonné zástupce žáků.

- V budově školy a v jejím okolí platí přísný zákaz kouření. Také na všech mimoškolních akcích je kouření přísně zakázáno.
- Projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., jsou v prostorách školského zařízení a při akcích ŠD přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti vnitřnímu řádu školní družiny. Podle okolností ředitel školy uváží možnost dalšího postihu žáků, kteří tento zákaz přestoupí, a bude o svých zjištěních informovat jejich zákonné zástupce.
- Z hlediska prevence kyberšikany, zneužití mobilních telefonů při nahrávání, focení a dalšího šíření těchto materiálů, narušování zájmového vzdělávání, jeho případné ztráty, zničení či odcizení doporučujeme nenosit žákům telefony do školského zařízení a na mimoškolní akce.
- Pokud žák narušuje soustavně vnitřní řád školského zařízení a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele ze školní družiny vyloučen. Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

15. Přílohy

Přehled skladby dne ve školní družině

Provoz ŠD: 6:00 – 7:45 a 11:40 – 16:30

6:00 – 7:45 - příchod žáků do ŠD, individuální zaměstnání žáků zaměřené na rekreační činnosti - společenské, individuální, námětové, smyslové hry - drobné pohybové hry v místnosti

7:45 - odchod žáků na vyučování – předání žáků vyučujícím

11:40 – 13:30 - přebírání žáků od vyučujících - oběd - odpočinková, rekreační činnost

13:30 – 15:00 - zájmová činnost – přírodovědná - esteticko-výchovná - literární - výtvarná – dramatická - společenskovední – pracovní - technická - tělovýchovná - individuální činnost - vycházky

15:00 - 15:30 – příprava na vyučování formou didaktických her

15:30 – 16:30 – volné hry žáků

Zpracovala: Alena Sochorová

V Hejnicích 1.9. 2023

.....

Mgr. Jan Kašpar, ředitel školy